



**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**



**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**



Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/402 din 10.01.2025

La nr. 398 din 26.12.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea art. III din Legea nr. 60/2022 pentru modificarea unor acte normative.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 4 (patru) file.

Director adjunct

Digitally signed by Savca Alexandru
Date: 2025.01.10 15:15:33 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ



Alexandru SAVCA

Ex.: RUSU Ionela, Tel.: 022/257308





RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO25/10272 din 10.01.2025

la proiectul de lege pentru modificarea art. III din Legea nr. 60/2022 pentru modificarea unor acte normative

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputatul în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei de fundamentare, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale

statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei de fundamentare „*proiectul are drept scop asigurarea accesului universal al populației la o diversitate de servicii media audiovizuale generaliste și tematice, liniare și neliniare, furnizate inclusiv prin intermediul noilor platforme de comunicare, care să satisfacă necesitățile informaționale, educaționale și recreative ale tuturor grupurilor sociale de utilizatori*”. În particular, proiectul are drept scop asigurarea accesului la posturile publice Moldova 1 și Moldova 2, pentru toată populația Republicii Moldova, prin acordarea ajutorului de stat furnizorului Multiplexului Național A pentru perioada 2025-2028. În urma examinării prevederilor proiectului se constată că scopul real coincide cu scopul anunțat de către autor.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele populației pe întreg teritoriul Republicii Moldova privind accesul la programele TV din spațiul audiovizual și previne marginalizarea sau excluziunea socială, prin acordarea ajutorului de stat furnizorului Multiplexului Național. Implementarea amendamentului propus, poate contribui la realizarea scopului anunțat de către autor, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de Legea integrității nr.82 din 25 mai 2017).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota de fundamentare care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;*
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;*
- d) analiza impactului de reglementare;*
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;*
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;*
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;*
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.”*

Argumentele invocate de autor în nota de fundamentare, în mare parte, justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Cu toate acestea, recomandăm completarea notei de fundamentare cu argumentarea necesității de a acorda ajutorul de stat furnizorului pentru perioada 2025-2028, așa cum autorul nu a menționat necesitatea instituirii termenului de trei ani, iar anterior, prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 60 din 17.03.2022 termenul de acordare a ajutorului de stat furnizorului multiplexului a fost stabilit de doi ani. În acest context considerăm necesar argumentarea perioadei propuse, în vederea evitării prelungirii repetate a acestui termen sau a prejudicierii fondurilor publice.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „*d) analiza impactului de reglementare*”.

Prin nota de fundamentare autorul a stabilit că în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2025-2028 pentru asigurarea furnizării serviciului de difuzare a programelor TV din spațiul audiovizual național a fost prevăzută suma de 20 milioane lei, menționând că suma indicată este suficientă pentru primele 5 luni ale anului 2025, indicând posibilitatea completării prin rectificarea ulterioară cu o sumă pentru furnizarea serviciului pentru perioada ulterioară, care nu a fost estimată.

Potrivit art.131 alin.(4) din Constituție „Orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern”. Curtea Constituțională în Hotărârea nr.6 din 13.03.2014 stabilește că „legiuitorul constituant a urmărit necesitatea obținerii acceptului obligatoriu al Guvernului în privința oricăror propuneri legislative sau amendamente care implică majorarea sau reducerea veniturilor, cheltuielilor sau împrumuturilor”.

Prin urmare, se constată că modul de prezentare a impactului financiar, nu corespunde criteriilor de elaborare a notei de fundamentare și necesită a fi completate cu datele estimative, cheltuielile bugetare, analiza impactului, întru asigurarea unui cadru bugetar-fiscal previzibil și transparent.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului nu reglementează activitatea agenților publici și a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul legii pentru modificarea art. III din Legea nr. 60/2022 pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat în vederea asigurării accesului universal al populației la serviciile media audiovizuale, furnizate inclusiv prin intermediul noilor platforme de comunicare, care ar răspunde nevoilor informaționale a tuturor grupurilor sociale de utilizatori. În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional. Proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă și contribuie la realizarea interesului public general prin implementarea scopului menționat. Cu toate acestea, se recomandă completarea notei de fundamentare cu argumentarea economico-financiară deplină și justificarea necesității stabilirii termenului de trei ani pentru acordarea ajutorului de stat furnizorilor de servicii media audiovizuale.

10.01.2025

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Ionela Rusu , Inspector superior

Digitally signed by Rusu Ionela
Date: 2025.01.10 14:50:26 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

